

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Sžr/86/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201020
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1012201020.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobcu: L., bytom D., zastúpený advokátom: Mgr. Miroslav Hanec, Advokátska kancelária so sídlom Hruštiny 602, Žilina, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom Námestie slobody 6, Bratislava, za účasti: Národná diaľničná a.s., so sídlom Mlynské Nivy 45, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 10185/2012/SVBP-15470/Pi, zo dňa 22. marca 2012, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/186/2012-107 zo dňa 11. februára 2014, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 186/2012-113 zo dňa 19. marca 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 186/2012-107 zo dňa 11. februára 2014 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S 186/2012-113 zo dňa 19. marca 2014 p o t v r d z u j e.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 170,45 € na účet právneho zástupcu žalobcu advokáta: Mgr. Miroslav Hanec, Advokátska kancelária so sídlom Hruštiny 602, Žilina do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 250j ods. 2 písm. c/, e/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zrušil v záhlaví uvedené rozhodnutie žalovaného, ktorým žalovaný správny orgán zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2011/01348/1/AJA o vyvlastnení v ňom uvedených pozemkov, resp. ich častí a o obmedzení vlastníckeho práva pre dočasný a ročných záber pozemkov podľa § 108 ods. 2 písm. f/ zákona č. 50/1976 Zb. v katastrálnom území Kysucké Nové Mesto pre účely uskutočnenia stavby diaľnice D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto. Súčasne krajský súd zrušil aj prvostupňové správne

rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 820 € v lehote 3 dní k rukám jeho právneho zástupcu.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd z predloženého administratívneho spisu zistil, že navrhovateľ - Národná diaľničná spoločnosť a.s. Bratislava v zastúpení firmou PROMO INVEST, s.r.o. Žilina podala dňa 27.9.2011 Krajskému stavebnému úradu v Žiline návrh na vyvlastnenie pozemkov, resp. častí parciel a na obmedzenie vlastníckeho práva pre dočasný a ročný záber pozemkov podľa § 108 ods. 2 písm. f/ stavebného zákona pre uskutočnenie líniovej stavby: „diaľnica D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto“ v katastrálnom území Kysucké Nové Mesto, keďže pokus o dosiahnutie dohody na uzavretie kúpnych a nájomných zmlúv nebol naplnený vlastníckmi, nakoľko nedošlo k ich podpísaniu; Krajský stavebný úrad na základe úplného návrhu oznámil účastníkom začatie vyvlastňovacieho konania, na deň 10.11.2011 nariadil ústne pojednávanie s upozornením na možnosť uplatnenia námietok voči vyvlastneniu, resp. obmedzeniu najneskôr pri ústnom pojednávaní; v priebehu ústneho pojednávania dotknutí vlastníci L. a L. vzniesli námietky k dielu č. 65, ktorý je oddelený od parcely KN - E 3105 zostáva časť pozemku medzi dielom 60 a 65 ako nevyužiteľná časť do budúcnosti, a preto žiadali rozšíriť vyvlastnenie pre túto časť, nesúhlasili s predloženou kúpnu cenou, nakoľko sú pozemky ocenené metódou polohovej diferenciácie; k vzneseným námietkam podal v lehote 30 dní vyjadrenie navrhovateľ - NDS; na realizáciu predmetnej stavby bolo vydané dňa 5.2.2010 Stavebným úradom mesto Žilina rozhodnutie o umiestnení stavby č. 2008/C - 7489/H1, právoplatné dňa 11.10.2010, čím bolo potvrdené, že vyvlastnenie je v súlade s cieľmi a zámermi územného plánovania, čo bolo preukázané v územnom konaní na predmetnú stavbu; cena za vyvlastňované spoluvlastnícke podiely pozemkov bola stanovená znalcom W. z odboru stavebníctva na základe vypracovaných znaleckých posudkov č. 6,7,9,10,11,12 a 13 /2009, k znaleckému posudku bol vyhotovený doplnok znaleckého posudku č. 48/2011- odborné vyjadrenie zo dňa 12.12.2011, v ktorom znalec reagoval na námietky odvolateľov; na základe výsledkov vyvlastňovacieho konania Krajský stavebný úrad v Žiline podľa § 114 ods. 1 stavebného zákona rozhodol rozhodnutím č. 2011/01348/1/AJA zo dňa 30.12.2011 o vyvlastnení v ňom uvedených pozemkoch, resp. ich častí a o obmedzení vlastníckeho práva pre dočasný a ročný záber pozemkov; proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný rozhodnutím zo dňa 22.3.2012 č. 10185/2012/SVBP- 15470/Pi (rozhodnutie napadnuté žalobou).

Krajský súd zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného v nadväznosti na prvostupňové správne rozhodnutie posudzoval v intenciách ustanovení § 32 ods. 1 až 3 v spojení s § 34 ods.1 až 6, s § 36 a s § 46 a s § 47 ods.1,3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len správny poriadok) a súčasne zákonnosť napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov posudzoval v intenciách ustanovení § 108 ods. 1,2,3, v spojení s § 110 ods. 1,2,3, s § 111 ods. 1,2,3, s § 112 ods. 1,2,3,4 a s § 140 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon).

Krajský súd konštatoval, že zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že žalovaný a správny orgán prvého stupňa nedostatočne zistili skutkový stav veci a v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Vádu konania súd videl v tom, že správny orgán prvého stupňa neoboznámil žalobcu s doplnkom č. 48/11 k znaleckému posudku (správny orgán neuviedol, ku ktorému, nakoľko znaleckých posudkov bolo viac) a nebol ani podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa.

Podľa názoru krajského súdu vyjadrenie znalca zo dňa 12.12.2011 a list zo dňa 27.5.2011 je nepostačujúci pre posúdenie veci a mal byť vyhotovený znalecký posudok znalcom, ktorého ustanoví správny orgán, majúci za to, že správny orgán sa nevysporiadal ani s námietkou žalobcu, čo sa týka primeranosti náhrady a nesprávnej metódy ocenenia vyvlastňovacích pozemkov, s poukazom na to že povinnosťou správneho orgánu je skúmať či ide o primeranú náhradu za vyvlastnené pozemky. Ďalej krajský súd uviedol, že znalecké posudky boli vyhotovené v roku 2009, a preto mal správny orgán skúmať, či sú aktuálne aj v čase rozhodovania, ako aj na to, že žalobca napádal použitú metódu polohovej diferenciácie.

Krajský súd poukázal na to, že na ústnom pojednávaní dňa 10.11.2011 správny orgán a ani navrhovateľ nevedeli uviesť, aké konkrétne objekty majú byť na jednotlivých vyvlastnených dieloch, ústne pojednávanie bolo prerušené a ďalej nepokračovalo, nebol prejednaný trvalý záber, obmedzenie vlastníckeho práva pre dočasný záber pozemkov, ani obmedzenie vlastníckeho práva pre ročný záber

pozemkov, majúc za to, že týmto postupom správny orgán porušil zásadu zákonnosti upravenú v § 3 ods. 1 správneho poriadku.

Podľa názoru krajského súdu PROMA INVEST, s.r.o. ako zástupca Národnej diaľničnej spoločnosti nepreukázala bezvýslednosť dohody v súlade s § 112 ods. 4 stavebného zákona, keď uvedenému ustanoveniu nezodpovedá návrh budúcej nájomnej zmluvy, keďže vo vzťahu k dočasnému ročnému záberu možno bezvýslednosť dohody preukázať len neúspešnou snahou o zriadenie vecného bremena, nie budúceho nájomného vzťahu, tvrdiac, že zmluva o budúcej nájomnej zmluve nie je zmluvou o zriadení vecného bremena a preto NDS nespĺnila podmienku preukázania bezvýslednosti dohody.

Krajský súd konštatoval, že správne orgány sa dôsledne neriadili ustanoveniami §§ 46 a 47 správneho poriadku, nezistili spoľahlivo skutkový stav veci, nešpecifikovali z čoho všetkého vychádzali pri svojom rozhodnutí, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov, s poukazom na to, že hodnotenie dôkazov musí byť presné a zrozumiteľné, ako aj že žalobca po prerušení ústneho pojednávania nemal možnosť vyjadriť sa k podkladom, ktoré boli správnenému orgánu doručené po tomto prerušení.

K otázke právneho zastúpenia krajský súd uviedol, že pokiaľ ide o právne zastúpenie PROMA INVEST, s.r.o., táto bola poverená na zastupovanie Národnou diaľničnou spoločnosťou v zmysle § 31 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Záverom krajský súd konštatoval, že po opätovnom preskúmaní veci dospel k záveru, že správne orgány nedostatočne zistili skutkový stav veci, a preto súd nemohol dostatočne posúdiť vec a v konaní správneho orgánu boli zistené také vady, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie žalovaného ako je rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa preto krajský súd podľa § 250j ods. 2 písm. c/, e/ O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Úspešnému žalobcovi priznal trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku a z náhrady trov právneho zastúpenia.

II.

Proti uvedenému rozsudku sa v zákonnej lehote odvolal žalovaný. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne rozsudok súdu prvého stupňa zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania žalovaný uviedol, že odvolanie podáva podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p., pretože prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Nesúhlasil s tvrdením súdu prvého stupňa, že stavebný úrad neumožnil žalobcovi oboznámiť sa s doplnkom č. 48/11 k znaleckému posudku. Dôvodil, že správny orgán určuje náhradu za vyvlastnené pozemky na základe znaleckého posudku s poukazom na to, že podľa § 111 ods. 2 zákona č. 50/1974 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov - stavebného zákona, (zrejme zákona č. 50/1976 Zb.) to znamená, že zákon určuje aj spôsob ako má správny orgán skúmať primeranú náhradu za vyvlastnenie a to znaleckým posudkom. Žalovaný nepovažoval za správny ani názor súdu, že vo vzťahu k dočasnému ročnému záberu možno bezvýslednosť dohody preukázať len neúspešnou snahou o zriadenie vecného bremena, nie budúceho nájomného vzťahu, poukazom na to, že nájomná zmluva môže byť za určitých okolností pre vlastníka nehnuteľnosti výhodnejšia ako zriadenie vecného bremena. Nesúhlasil so zistením súdu prvého stupňa, že Krajský stavebný úrad v Žiline a žalovaný nezistili spoľahlivo skutočný stav veci a rozhodnutia neboli dostatočne zdôvodnené v súlade s §§ 46 a 47 správneho poriadku.

Žalovaný dôvodil, že vyjadrenie č. 48/2011 znalca W. zo dňa 12.12.2011 a list znalca zo dňa 27.5.2011 (ďalej len „vyjadrenie znalca“) predložila NDS, a.s. spolu s vyjadrením č. 5525/30201/2011 zo dňa 13.12.2011 k námietkam žalobcu, ktoré boli vznesené na ústnom pojednávaní; znalec priamo vo vyjadreniach označil k čomu a na základe čoho sa vyjadruje; vyjadrenia znalca potvrdzovali tvrdenia NDS, a.s. prednesené na pojednávaní, na ktorom sa zúčastnil aj žalobca, a preto KSU ich osobitne nezaslal žalobcovi; žalobca však mal vedomosť, že NDS, a.s. predloží doklady preukazujúce, že hodnoty nehnuteľností uvedené v znaleckých posudkoch sa nezmenili, poukazom na to, že žalobca mohol kedykoľvek nahliadnuť do spisového materiálu.

Vo vzťahu k námietke žalobcu proti spôsobu určenia výšky náhrady za vyvlastňované pozemky

konkrétne s metódou polohovej diferenciácie, poukazom na § 111 ods. 2 stavebného zákona a na § 17 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch a tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o znalcoch) uviedol, že žiaden právny predpis neprikazuje, kto určuje, ktorý znalec vyhotoví znalecký posudok, ani dobu platnosti znaleckého posudku; za vecnú správnosť znaleckého posudku nesie zodpovednosť znalec podľa zákona o znalcoch; správne orgány nekontrolujú vecnú správnosť znaleckých posudkov.

Upriamil pozornosť na právnu úpravu ustanovenú v § 8 zákona č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 129/1996 Z. z.), ak vlastník požaduje vyššiu náhradu za vyvlastňovaný pozemok, náleží súdom Slovenskej republiky rozhodovať o primeranosti, či neprimeranosti jeho požiadavky. Správny orgán teda nemá povinnosť skúmať primeranosť náhrady inak, ako na základe znaleckého posudku.

Ďalej uviedol, že NDS, a.s. pri ponuke uzatvoriť zmluvu o budúcej nájomnej zmluve predpokladala, že pozemky žalobcu bude využívať iba po určitú dobu, po dobu stavby diaľnice, vyslovil názor, že nájomná zmluva s určením doby nájmu a možnosti dohodnúť sa na detailoch nájmu predstavovala výhodnejšiu alternatívu ako zmluvné vecné bremeno zapisované do katastra nehnuteľností.

Tvrdil, že správne orgány sa riadili právnymi predpismi, hlavne stavebným zákonom, správnym poriadkom a zákonom č. 129/1996 Z. z. a žiadosť o vyvlastnenie obsahovala všetky náležitosti podľa § 30 vyhlášky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona v znení neskorších predpisov.

Záverom konštatoval, že z odôvodnenia rozhodnutí jasne vyplýva, že KSU a ministerstvo riadne zistili skutočný stav vecí, pri určení výšky náhrady vyvlastňovaných pozemkov sa riadili v súlade s § 112 stavebného zákona znaleckým posudkom a vyjadrením znalca zo dňa 27.5.2011, poukazom na to, že na námietku žalobcu týkajúcu sa spôsobu určenia výšky náhrady za vyvlastňovaný pozemok NDS, a.s. predložila vyjadrenie znalca zo dňa 12.12.2011, v ktorom sa znalec vyjadril k námietkam žalobcu, a preto KSU vyhodnotilo znalecký posudok spolu s listom znalca zo dňa 27.5.2011 a zo dňa 12.12.2011 ako dostatočné.

III.

Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne vyjadril tak, že navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Nesúhlasil s dôvodmi žalovaného uvedenými v jeho odvolaní. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania vo výške 268,00€.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní žalovaného (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zrušil žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Preskúmvaným rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline č. 2011/01348/1/AJA zo dňa 30.12.2011 o vyvlastnení v ňom uvedených pozemkov, resp. ich častí a o obmedzení vlastníckeho práva pre dočasný a ročných záber pozemkov podľa § 108 ods. 2 písm. f/ zákona č. 50/1976 Zb. v katastrálnom území Kysucké Nové Mesto pre účely uskutočnenia stavby diaľnice D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto.

Odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie,

ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im prechádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými zásadnými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný rozhodoval s konečnou platnosťou o vyvlastnení pozemkov, resp. ich častí a o obmedzení vlastníckeho práva pre dočasný a ročných záber pozemkov podľa § 108 ods. 2 písm.f/ zákona č. 50/1976 Zb. v kat. úz. Kysucké Nové Mesto pre účely uskutočnenia stavby diaľnice D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto.

V.

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či žalovaný správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia.

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods.1, veta prvá O.s.p.).

Podľa § 246c ods. 1, veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje. Vzhľadom k tomu, aby neopakoval pre účastníkov známe skutočnosti, na zdôraznenie správneho skutkového a právneho záveru súdu prvého stupňa uvádza.

Odvolací súd sa stotožňuje s konštatáciou súdu prvého stupňa, že v konaní správneho orgánu prvého stupňa bola zistená taká vada, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktorá spočíva v tom, že prvostupňový správny orgán pred vydaním rozhodnutia nedal žalobcovi možnosť oboznámiť sa s podkladmi pre rozhodnutie, keď mu neumožnil oboznámiť s doplnkom č. 48/11 k znaleckému posudku. V súlade s právnou úpravou ustanovenou v § 140 stavebného zákona bolo povinnosťou správneho orgánu v konaní postupovať v zmysle ustanovení správneho poriadku (zákon č. 71/1967 Zb.) a teda v súlade aj s právnou úpravou ustanovenou v § 33 ods.2. Pokiaľ prvostupňový správny orgán v zmysle § 33 ods.2 nedal pred vydaním rozhodnutia vo veci samej žalobcovi možnosť, aby sa mohol vyjadriť k podkladom rozhodnutia, spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, zaťažil svoje rozhodnutie nezákonnosťou, pretože svojim postupom odňal žalobcovi právo na proces v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá skutočnosť tiež podmieňuje nedostatočne zistený skutkový stav veci. Nemožno súhlasiť s tvrdením žalovaného uvedeným v odvolaní, že žalobca mohol kedykoľvek nahliadnuť do spisového materiálu a vyjadrenia znalca, ktoré potvrdzovali tvrdenia NDS, a.s., boli prednesené na pojednávaní, na ktorom sa zúčastnil aj žalobca, a preto KSÚ ich osobitne nezaslal žalobcovi, avšak žalobca mal vedomosť, že NDS, a.s. predloží doklady preukazujúce, že hodnoty nehnuteľností uvedené v znaleckých posudkoch sa nezmenili, pretože zo skutkových zistení vyplýva, že ústne pojednávanie sa uskutočnilo dňa 10.11.2011 a vyjadrenie č. 48/2011 znalca W. bolo zo dňa 12.12.2011.

Odvolací súd taktiež súhlasí s argumentáciou krajského súdu, že vyjadrenia znalca zo dňa 12.12.2011 a list zo dňa 27.5.2011 sú nepostačujúce pre posúdenie veci vzhľadom na námietky vznesené účastníkom konania - žalobcom, pričom správne orgánu prvého stupňa nič nebránilo ustanoviť znalca na vyhotovenie znaleckého posudku v súlade s § 140 stavebného zákona v spojení s § 32 ods. 1,2, s § 34 ods.1,2,4 a s § 36 správneho poriadku, zohľadniac skutočnosť, že znalecký posudok bol predložený navrhovateľom na začatie vyvlastňovacieho konania a žalobca ako účastník tohto konania správnosť posudku napádal. V danej súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti správnym orgánom oboch stupňov, že pokiaľ patrí do ich právomoci konať a rozhodovať o odňatí resp. obmedzení vlastníctva k nehnuteľnému majetku fyzických a právnických osôb v zmysle §§ 108 a nasl. stavebného zákona, je ich zákonnou povinnosťou zistiť skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' dostatok relevantných dôkazov pre vydanie rozhodnutia, a preto pokiaľ rozhodovali o priznaní náhrady za vyvlastnenie (trvalý, ročný a dočasný záber), pre vydanie rozhodnutia bolo dôležité odborné posúdenie súdnym znalcom z odboru stavebníctva - ekonomika, posúdenie správnosti výšky náhrady ktorého bolo potrebné vykonať v čase vydania rozhodnutia. Z uvedených dôvodov nie je možné súhlasiť s tvrdením žalovaného, že žiaden právny predpis neprikazuje, kto určuje, ktorý znalec vyhotoví znalecký posudok, ani dobu platnosti znaleckého posudku, za vecnú správnosť znaleckého posudku nesie zodpovednosť znalec podľa zákon o znalcoch a správne orgány nekontrolujú vecnú správnosť znaleckých posudkov. Poskytovanie náhrad za vyvlastnenie nehnuteľností (trvalý, ročný a dočasný záber) je upravené v ustanovení §§ 111 a nasl. stavebného zákona. V súlade s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR s účinnosťou od 1. novembra 2003 sa upravila povinnosť za vyvlastňovanú nehnuteľnosť poskytnúť finančnú náhradu v primeranej výške. Jej primeranosť posúdi stavebný úrad vo vyvlastňovacom konaní podľa znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom v súlade s vyhláškou č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku. Znaleckým posudkom sa určuje tržová cena, ktorú odsek 2 definuje ako cenu rovnakej alebo porovnateľnej nehnuteľnosti v tom istom čase, v tom istom mieste a v porovnateľnej kvalite. Súdny znalec, ktorý vypracoval znalecký posudok na základe oprávnenia v zmysle zákona č. 382/2004 Z. z. nesie síce zodpovednosť za správnosť údajov uvedených v znaleckom posudku avšak len podľa ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z., ktorá skutočnosť nezabavuje zodpovednosti stavebného úradu zistiť správnu výšku náhrady za vyvlastnené pozemky a stavby, a preto správne orgány posudzujú správnosť určenej náhrady a za tým účelom sú tiež povinné kontrolovať vecnú správnosť znaleckých posudkov. Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že žalobca v priebehu vyvlastňovacieho konania vzniesol námietku k dielu 65, ktorý je odčlenený od parcely KN-E 3105, tvrdiac, že zostáva časť pozemku medzi dielom 60 a 65 ako nevyužiteľná do budúcnosti pre vlastníka a pre prípad, že sa bude vyvlastňovať žiadal rozšíriť vyvlastnenie i tejto časti, ktorú námietku uplatnil aj v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu, pričom správne orgány tejto námietke žalobcu nevenovali žiadnu pozornosť.

Pokiaľ žalovaný upriamil pozornosť na právnu úpravu ustanovenú v § 8 zákona č. 129/1996 Z. z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 129/1996 Z. z.), tvrdiac, že ak vlastník požaduje vyššiu náhradu za vyvlastňovaný pozemok, náleží súdom Slovenskej republiky rozhodovať o primeranosti, či neprimeranosti jeho požiadavky a správny orgán teda nemá povinnosť skúmať primeranosť náhrady inak, ako na základe znaleckého posudku, odvolací súd nemôže súhlasiť s touto argumentáciou žalovaného.

Podľa § 8 zákona č. 129/1996 Z. z. v znení účinnom v čase rozhodovania ak stavebník diaľnice nezískal diaľničný stavebný pozemok a stavbu na ňom dohodou alebo iným spôsobom, vyvlastní sa na jeho návrh. Na vyvlastnenie sa použijú všeobecné predpisy o vyvlastnení, (§ 108 až 116 zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.), ak tento zákon neustanovuje inak.

Správny orgán v konaní o vyvlastnenie diaľničného stavebného pozemku zisťuje, či je preukázaný verejný záujem (§ 108 ods. 2 a 3 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov) na vyvlastnení a či sú splnené podmienky vyvlastnenia, a rozhoduje o náhrade za vyvlastňované pozemky, ktoré tvoria diaľničný stavebný pozemok, vrátane stavieb na nich.

Ak v konaní nedôjde medzi účastníkmi k dohode o náhrade za vyvlastnenie, správny orgán v rozhodnutí o vyvlastnení určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej trhovej cene určenej znaleckým posudkom. S požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd. Stavebník diaľnice je povinný určenú náhradu za vyvlastnenie vyplatiť vyvlastnenému do 21 pracovných dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení stavebníkov.

Stavebník diaľnice vyplatí náhradu za vyvlastnenie spôsobom dohodnutým s vyvlastneným.

Ak ide o diaľničný stavebný pozemok, ktorý nie je vo vlastníctve štátu a nebol vydaný oprávnenej osobe podľa osobitných predpisov, sú účastníkmi vyvlastňovacieho konania povinná osoba a Slovenský pozemkový fond.

S citovanej zákonnej úpravy správnosť tvrdení žalovaného nevyplýva, keďže zákonodarca v uvedenej právnej norme ukladá povinnosť postupovať v súlade so všeobecnými predpismi o vyvlastnení ustanovenými v právnej úprave právnych noriem §§ 108 a nasl. stavebného zákona. Z uvedenej právnej úpravy teda je zrejmé, že povinnosťou správnych orgánov v rozhodnutí o vyvlastnení je určiť náhradu za vyvlastnenie v zmysle zákonnej úpravy ustanovenej v stavebnom zákone v sume zodpovedajúcej trhovej cene určenej znaleckým posudkom, pričom zo skutkových zistení vyplýva, že v danej veci žalobca nežiadal vyššiu náhradu za vyvlastnenie, ale vznášal námietky voči znaleckému posúdeniu pri určovaní náhrady za vyvlastnenie (trvalý, ročný a dočasný záber) .

Odvolací súd nemohol súhlasiť ani s tvrdením žalovaného, že NDS, a.s. pri ponuke uzatvoriť zmluvu o budúcej nájomnej zmluve predpokladala, že pozemky žalobcu bude využívať iba po určitú dobu, po dobu stavby diaľnice, vysloviac názor, že nájomná zmluva s určením doby nájmu a možnosti dohodnúť sa na detailoch nájmu predstavovala výhodnejšiu alternatívu ako zmluvné vecné bremeno zapisované do katastra nehnuteľností.

Podľa § 111a stavebného zákona ak je s vyvlastňovanou stavbou alebo pozemkom spojené právo zodpovedajúce vecnému bremenu, (§ 151n, 151o, 151p a 151r Občianskeho zákonníka), od ktorého závisí riadne užívanie inej stavby alebo pozemku, poskytne sa pri jeho zrušení alebo obmedzení primeraná náhrada zodpovedajúca nákladom, ktoré bude treba vynaložiť na zabezpečenie riadneho užívania stavby alebo pozemku. Obdobne sa postupuje pri zrušení alebo obmedzení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu bez toho, že by súčasne dochádzalo k vyvlastneniu pozemku alebo stavby, s ktorými je právo zodpovedajúce vecnému bremenu spojené.

Pri zrušení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu sa poskytne za obmedzenie vlastníctva pozemku alebo stavby primeraná náhrada zodpovedajúca rozsahu tohto obmedzenia.

Zákonodarca v uvedenej právnej úprave zakotvuje povinnosť poskytnúť náhradu aj v prípade, ak sa

vlastnícke právo k stavbe alebo pozemku neodníme, ale sa obmedzí, zruší, alebo sa zriadi právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Môže k tomu dôjsť len formou rozhodnutia a vlastníkovi patrí primeraná náhrada. Určenie výšky náhrady musí predchádzať zisťovanie, či táto náhrada je primeraná rozsahu obmedzenia výkonu vlastníckych práv. Vzhľadom k uvedenému povinnosťou stavebného úradu je určiť výšku náhrady ako pri zriadení práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Pokiaľ zákonodarca predpokladá pri obmedzení výkonu vlastníckych práv v rámci výstavby priznanie primeranej náhrady zodpovedajúcej obmedzeniu výkonu vlastníckych práv, povinnosťou správnych orgánov rozhodujúcich o vyvlastnení je postupovať v zmysle citovanej zákonnej úpravy, a preto predloženie návrhu na uzavretie nájomných zmlúv nie je možné považovať za splnenie si zákonnej povinnosti. Pokiaľ žalovaný resp. prvostupňový správny orgán zastávali názor, že nájomná zmluva s určením doby nájmu a možnosti dohodnúť sa na detailoch nájmu predstavovala výhodnejšiu alternatívu ako zmluvné vecné bremeno zapisované do katastra nehnuteľností, nič im nebránilo osobám dotknutých vyvlastnením danú skutočnosť vysvetliť a na základe ich súhlasu takúto zmluvu uzatvoriť, keďže stavebný zákon v spojení s Občianskym zákonníkom predovšetkým uprednostňuje zmluvnú dohodu, rešpektujúc zmluvnú vôľnosť účastníkov zmluvného vzťahu.

Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd sa stotožňuje s konštatáciou krajského súdu, že správne orgány sa dôsledne neriadili s ustanoveniami §§ 46 a 47 správneho poriadku, nezistili spoľahlivo skutkový stav veci, nešpecifikovali z čoho všetkého vychádzali pri svojom rozhodnutí, akými úvahami boli vedené pri hodnotení dôkazov, s poukazom na to, že hodnotenie dôkazov musí byť presné a zrozumiteľné, ako aj že žalobca po prerušení ústneho pojednávania nemal možnosť vyjadriť sa k podkladom, ktoré boli správne orgánu doručené po tomto prerušení, majúce za následok nezákonnosť rozhodnutia žalovaného v nadväznosti na rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa pre nedostatok dôvodov a pre procesné pochybenie.

Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa v danej veci predmetom súdneho prieskumu náležite zaoberal, keď vychádzajúc z rozsahu a dôvodov žaloby náležite posudzoval súladnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného v nadväznosti na prvostupňové rozhodnutie, so zákonom, pričom posudzoval ich súladnosť s právnymi predpismi, na ktoré v napadnutom rozsudku poukázal. Krajský súd v preskúmvanej veci rozhodol skutkovo správne a v súlade so zákonom a súčasne svoje rozhodnutie v dostatočnom rozsahu náležite zdôvodnil.

Najvyšší súd z uvedených dôvodov nepovažoval námietky žalovaného vznesené v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa za relevantné na vyhovie jeho odvolacieho návrhu, a preto pokiaľ súd prvého stupňa žalobe vyhovel tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu podľa § 250ja ods.3 O.s.p. v spojení s § 246c ods.1 a s § 219 ods.1,2 potvrdil stotožniac sa v podstate aj s dôvodmi krajského súdu.

Odvolací súd žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 246c ods.1 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a s § 250k ods. 1, pretože v tomto konaní mal úspech.

Žalobcovi priznal náhradu trov konania, ktoré pozostávali z trov právneho zastúpenia advokátom za jednej úkon právnej služby - podanie vyjadrenia k odvolaniu, podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len vyhl. č. 655/2004 Z. z. - 134,00€ + 8,04 + 20% DPH, teda v celosti 170,45€.

Odvolací súd nepriznal žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia podľa vyčíslenia jeho právnym zástupcom za zastupovanie proti 2 účastníkom, pretože zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisu je zrejmé, že právny zástupca v danej veci zastupoval len žalobcu proti jednému účastníkovi a to žalovanému, pokiaľ aj účastníkom preskúmvacieho konania bola Národná diaľničná, a.s., toto právo jej prináležalo na základe zákonnej úpravy ustanovenej v § 250 ods.1 O.s.p., keďže bola účastníkom správneho konania, ktorá skutočnosť však nepodmieňuje navýšenie náhrady trov právneho zástupcu žalobcu.

Advokátovi zákonodarca priznáva zvýšenie tarifnej odmeny za poskytnutie právnej služby v právnej úprave ustanovenej v § 13 ods.2,3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., v zmysle ktorej základná sadzba tarifnej

odmeny sa zníži o 50%, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb a pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach.

Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre zvýšenie tarifnej odmeny právneho zástupcu žalobcu.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.